

Posudek vedoucího diplomové práce

Originární nabytí vlastnictví v právu justiniánském a pozdějších právních úpravách, Plzeň 2013

autorka práce: Kateřina Gvardová

vedoucí práce a autor posudku: JUDr. Petr Dostálík, Ph.D.

K předložené práci uvádím následující:

I. Cíl a zaměření práce

Předložená práce si klade za cíl srovnat způsoby originárního nabývání vlastnictví v historické perspektivě, a zjistit tak, „jaká podoba právní úpravy přinášela největší právní jistotu a zároveň poukázat na krajní situace, které mohou nastat v právní úpravě obsažené v novém občanském zákoníku.“ Autorka správně zdůrazňuje, že význam rozdělení na derivativní a originární nabytí je zároveň rozdělením mezi převod a přechodem vlastnického práva. Navíc jednotlivé důvody originárního nabytí vlastnictví se liší v různých historických obdobích.

II. Užitá metoda

Autorka za základ bere výčet originárních způsobů nabytí vlastnického práva podle římského práva. Dále pak rozebírá titul Dig. 41, 1, (a některé další z Digest – např. Dig. 6, 1, 5.; Dig. 46, 3, 78) které se vztahují k jednotlivým způsobům nabytí vlastnického práva originárním způsobem. Fragments z Digest pak dopňuje stávající odbornou literaturou a vlastními komentáři (jako příklad je možno uvést princip *pro cultura et cura* spolu s upozornění na spor, který vedli římsští právníci ohledně okamžiku, kdy má být přítomna dobrá víra.)

III. Dosažené výsledky

Obecně považuji za – pro římské právo – nejprínosnější kapitolu věnovanou nabytí plodů, kde se autorka věnuje nejen nabytí plodů vlastníkem, ale nabytí plodů zástavním věřitelem, držitelem v dobré víře (jak bylo výše zmíněno), otázkou, zda je možno mláďata považovat za plody, apod. Celkové těžiště práce však spočívá ve srovnání právní úpravy římského práva (jejíž znalost autorka

opírá o podrobnou znalost pramenů, které musela s velkou námahou přeložit z jazyka originálu) s platnou právní úpravou a úpravou NOZ. Zde nachází autorka mnoho podobností – podle judikatury NS ČR je ryba nebo zvíře volně žijící *res nullius*, podobně jako tomu bylo v římském právu, podobně je možno soudit o lesních plodech, klestí, apod. NOZ zavádí znovu termín *res nullius*, avšak snaží se oprostit od pojetí zvířete jako věci, které má svůj původ v „římském dogmatu o bučících nástrojích“. Ani zákonodárci se nedaří zcela opustit dogmata římského práva, což je možno dokumentovat na institutech domácí a divoké zvířete, právní úpravy roje včel a další „reliktech římského práva“, které s tvrdošíjnou úporností přežívají i v moderním občanském zákoníku 21. století. Stejným způsobem pak autorka zpracovává další významné způsoby nabytí vlastnického práva smíšením, slitím, vytvořením nové věci.

IV. Formální zpracování práce

Práce je zpracována na formálně velmi vysoké úrovni, stylisticky, strukturou, užitou literaturou. Velmi oceňuji zejména komplexní propojení práva minulého, současného i budoucího. Před očima čtenáře tak vzniká komplexní obraz způsobů, kterými je možno nabývat vlastnické právo bez ohledu na vůli právního předchůdce. Tento obraz pomáhá čtenáři pochopit jednotlivé přístupy právní vědy k vlastnictví v minulosti, v současné právní praxi, i *de lege ferenda*. V diskuzi nad předloženou prací bych se rád zastavil nad rozdíly, kterými se odlišuje přírůstek, užitek a plod v římském právu a v právu moderním.

V. Závěrečné hodnocení

Na základě výše uvedených skutečností doporučuji práci k obhajobě, a v případě úspěšné obhajoby navrhuji známku výborně.

V Plzni, dne 16. 8. 2013.

JUDr. Petr Dostalík, Ph.D.